

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIO V. SIMULIKO 2018 M. VASARIO 5 D. PASIŪLYMO, SEIMO NARIO P. URBŠIO 2018 M. KOVO 28 D. PASIŪLYMO, SEIMO NARIŲ V. AČIENĖS, A. NORKIENĖS IR G. BUROKIENĖS 2018 M. BALANDŽIO 5 D. PASIŪLYMO, SEIMO NARIO E. PUPINIO 2018 M. BALANDŽIO 5 D. PASIŪLYMO, SEIMO NARIO V. SIMULIKO 2018 M. BALANDŽIO 18 D. PASIŪLYMO, SEIMO NARIŲ G. SKAISTĖS IR M. MAJAUSKO 2018 M. LAPKRIČIO 8 D. PASIŪLYMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. I-1336 10 STRAIPSNIO 7 DALIES PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-1630

(TAP-19-637) (19-4019(2))

2019-04-30 Nr. NV-1180

Vilnius

Rengėjas: Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Tikslas: Pateikti Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių pateiktų pasiūlymų Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektui (Nr. XIIIIP-1630), kuriuo Seimo narė G. Skaistė pasiūlė netaikyti „Sodros“ įmokų grindų darbuotojams, auginantiems neįgalų vaiką iki 18 metų, taip pat dirbantiems pelno nesiekiančioje organizacijoje.

Seimo nariai siūlo „Sodros“ įmokų grindų netaikyti:

- *V. Simulikas* – dirbantiems daugiabučio namo bendrijoje; dirbantiems valytoju ar kiemsargiu; teismo sprendimu paskirtiems rūpintojams;
- *P. Urbšys* – dirbantiems nevyriausybinėje organizacijoje (NVO), kuri teikia socialines paslaugas ir kuri gauna pajamas iš valstybės biudžeto finansuojamų projektų;
- *V. Ačienė, A. Norkienė ir G. Burokienė* – dirbantiems ne visą darbo laiką dėl to, kad jų pareigybės darbo laiko normatyvai yra nustatyti teisės aktais;
- *E. Pupinis* – jei nustatytas sunkus, vidutinis ar lengvas neįgalumo lygis ir atsakinga institucija išdavė rekomendaciją riboti darbo krūvį;
- *G. Skaistė ir M. Majauskas* – dirbantiems NVO, taip kaip ji apibrėžta Nevyriausybių organizacijų plėtros įstatyme.

Dabartinė situacija:

- Valstybinio socialinio draudimo įstatyme nustatytas reikalavimas draudėjui tais atvejais, kai apskaičiuotas darbo užmokestis yra mažesnis negu minimalioji mėnesinė alga (MMA), iš savo lėšų sumokėti socialinio draudimo įmokas nuo sumos, kurią sudaro skirtumas tarp MMA ir apskaičiuoto darbo užmokesčio, išskyrus atvejus, kai asmenys: buvo drausti pas kitą draudėją arba dėl socialinio statuso ypatybių draudžiami pensijų soc. draudimu valstybės lėšomis; gavo senatvės, netekto darbingumo (invalidumo) ar šalpos pensiją; buvo ne vyresni kaip 24 metų; turi nustatytą 0–55 pro. darbingumo lygį; gavo motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoką.
- Vyriausybė 2018 m. rugsėjo 12 d. nutarimu Seimo narės G. Skaistės Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimo projektui Nr. XIIIIP-1630 nepritarė.

Esmė: Siūloma nepritarti Seimo narių pateiktiems pasiūlymams dėl šių priežasčių:

- „Sodros“ įmokų grindys įvestos siekiant mažinti šešėlinį darbo užmokestį, didinti socialines garantijas dirbantiems ne visą darbo dieną ir gaunantiems mažiau negu MMA, padėti jiems sukaupti būtinąjį socialinio draudimo stažą;
- siūlomos išimties dirbantiems daugiabučio namo bendrijoje ar NVO siejamos *ne su draudžiamojo asmens, o su draudėjo* teisiniu statusu;
- būtų pažeistas asmenų lygiateisiškumo principas, nes asmenys, atliekantys tas pačias pareigas skirtingą teisinę formą turinčiuose juridiniuose asmenyse, turėtų skirtingas socialines garantijas;
- draudėjų duomenys Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre tvarkomi pagal draudėjų tipus, kurie tapatūs Juridinių asmenų registre bei Mokesčių mokėtojų registre naudojamiems įmonių tipams, o tokio draudėjų tipo kaip NVO nėra, nesukurtas NVO registras, kuris kauptų duomenis apie jų veiklą ir pobūdį;
- siūlymas taikyti išimtį tik socialines paslaugas teikiančioms NVO būtų sunkiai įgyvendinamas praktikoje, nes būtų sunku identifikuoti, kokias ir kokios apimties paslaugas organizacijos teikia;
- įpareigojus visus darbdavius teikti informaciją apie nustatytus darbo laiko normatyvus ar apie tai, kiek valandų apdraustieji asmenys dirba, padidėtų administracinė našta darbdaviams (reikėtų daugiau laiko duomenims susisteminti ir perduoti, padidėtų programinės įrangos diegimo išlaidos), taip pat išaugtų ir „Sodros“ administravimo įstaigų žmogiškųjų ir materialinių išteklių poreikis (2018 m. buvo 1 mln. 330 tūkst. apdraustųjų);
- Seimas jau yra priėmęs Valstybinio socialinio draudimo įstatymo pakeitimus, kuriais nustatyta išimtis turintiems 0–55 procentų darbingumo lygį asmenims bei neįgalaus asmens globėjams ar rūpintojams, nuolat prižiūrintiems neįgalų asmenį namuose (nuo 2020 m. sausio 1 d.).

Derinimas: Projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija ir Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir patikslintas pagal Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus.

Atitiktis Vyriausybės programai: Projektas nesusijęs su Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimu.

Dalykinio vertinimo išvada: Siūlome projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aušra Gratulevičienė

tel. 8 706 61 803, el.p. ausra.gratuleviciene@lr.v.lt